

Elfogadja a törvényjavaslatot, valamint Beck Lajos és Sümegi Vilmos határozati javaslatát. Az elnök: Szólásra senkise lévén fölírva, a törvényjavaslat fölött az általános vitát bekezesztem.

Ezután tíz perc szünet következett.

(A kereskedelmi miniszter beszéde.)

Szünet után Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter válaszolt Batthyány Tivadar grófnak beszéde ama passzusára, melyben Szerbiához való viszonyunkat bírálta. Tény az, hogy ez a viszony nem jó épen az annekszió miatt, de az anneksziót az előző kormány alatt hajtották végre és ez a kormány ép úgy felelős érte, mint a külügyminiszter maga.

Nem hive annak, hogy a parlament retorikai szintér legyen, de mégis mint kereskedelmi miniszternek kötelessége reflektálni a vita során fölhangzottakra. Hibáztatja, hogy disztinkciókat tesznek gazdátársadalom és egyéb társadalom között, mert, ha valahol, úgy nálunk van szükség arra, hogy a társadalom ne tagozódjék szét osztályok szerint.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter felszólalása után lelkesen ünnepelték, majd a szerb kereskedelmi szerződést általánosságban elfogadták.

A szegedi pénzpiac.

— Elmondta Prokisch Ferenc. —

A szegedi pénzpiac forgalma jelentősen emelkedett a múlt esztendőben. Ki fog ez tünni majd a bankok kimutatásaiból is, amelyekből azt a konzekvenciát is le lehet vonni, hogy a szegedi pénzpiac forgalmának emelkedésével az intézetek nyereségei nemcsak hogy elérték az 1909-ik év eredményét, hanem azt, némely intézetnél még tetemesen túl is haladtak.

A pénzpiac forgalmának évről-évre való emelkedése és a bankok nyereségeinek fokozódó nagysága főképp annak köszönhető, hogy a szegedi bankok előrelátó és okos osztalék-politikát folytatnak. Mindig gondoskodnak arról, hogy a folyó évi nyereségből a jövő évre nagyobb összeget vigyenek át, amiáltal az osztalék stabilitását biztosítják. Amellett nagy súlyt helyeznek és gondot fordítanak arra, hogy a tartaléktőkét erősítsék. Ez a reális pénzpoltika aztán éreztette is az 1910-ik évben a hatását, amennyiben az 1910. évi üzlet nem eredményezett sehosem megemlézésre méltó vesztesé-

ség foglal helyet. Dervient kisasszony, az opera primaballerinája mellett (akinek csekély egymilliókétszáz ezer frankot érő háza a rue de la Victoire-on áll) ül Beaumarchais, ezen időszak legszellemesebb gunyolója, kissé távolabb Artois gróf, Chartres hercege és du Lau grófnő, aki Guimard gyönyörű kis palotáját szerencsejátékon reméli megnyerni. A tönkrement táncosnő utóbb kisorsolja házát és du Lau kisasszony a nyertes, Coutat kisasszony legujabb hódolójával tréfálkozik, Fleury — a komédiás — szerelmi vallomásaival ostromolja a bájos Vanhove, a királynő védencét. A legyezők csattognak, a pudres fejcskék összebujnak, a nehéz selymek suhognak, drágakövek csillognak — és kívül eltorlaszolja a jég az utakat.

A játéknak vége, Rameau, Gossec, Daley-rac Baulvó még egy utolsó quartettját szánja, közben scherbettet isznak bisquittel mártogatva — aztán fölkapják bundáikat — a fölshalagozott, ezüstveretes sétatobocskákkal a kezükben — belesüppedtek a diszes hordszékekbe. Guimard estélye fényesen sikerült a jövő kedden an revoir!

Ez volt a párisi társasélet a nagy forradalom előtt! Mint egy forgószél vonult ez végig azon sokak fölött, akik a fényezésnek arany hidat építve nem törődtek avval a sötét jóslással, amely rettenetes valóságban oly rövidesen beteljesedett. Csak a borzalmak napjai alatt tanult ez a társaság magába térni — az élvezetek századának vége.

Fordította: R. R.

geket. Az intézetek csak nagyon csekély leírásokat lesznek kénytelenek eszközölni, ami igen öröndetes dolog.

— A szegedi pénzintézetek nagy tekintélynek örvendenek mindenütt. Ez egyenesen abból magyarázható, hogy az igazgató-ságok tagjai sorában csak nagyon ritkán fordulnak elő személyi változások, úgy, hogy akik a bankokat reprezentálják, valamenynyien évtizedek óta foglalnak helyet a bankok igazgatóságában. Természetes, hogy ez csak a pénzintézetek tekintélyét és súlyát emeli. Ez pedig fokozza a kliensek bizalmát, ami első kelléke annak, hogy a bank jó üzleti forgalmat teremtsen magának. A szegedi pénzpiac forgalmi emelkedésének pedig egyik legfőbb rugója az, hogy az igazgató-ságok tagjai olyan emberek, akik a közéletben is szerepet játszanak és tevékenységükkel ott is tekintélyes pozíciót érnek el. A bankok ügymenetére ez mindenesetre igen jó hatással van.

— Tovább haladva, ebből következik az is, hogy a szegedi pénzintézetek olyan előkelő pozíciót vívtak ki maguknak, hogy a budapesti pénzpiac is elismeri azok szoliditását és reális, akos politikáját. Ez pedig igen fontos tény. Mert ez eredményezi azt, hogy a budapesti bankok a szegedi pénzintézeteknek nagyon szívesen nyújtanak hitelt, sokkal olcsóbb kamattal, mint más vidéki bankoknak.

— Öröndetes az is, hogy csehországi és stájerországi pénzintézetek fölötté igyekeznek megnyerni a szegedi bankok klientúráját. Szinte csodálkozva kérdezzük, amikor ezeknek a pénzintézeteknek a képviselői a szegedi bankoknak ajánlatot tesznek, hogy miért épen Szegedet választották ki. És erre igen kellemes feletet kapunk, azt, hogy a magyarországi vidéki városok között Szeged az első és utolsó stáció. Szegedig elmegyünk Magyarországon, mondják a külföldi pénzkapacitások, de tovább nem. És valóban, nem is mennek tovább.

— A klienseknek a bankok iránt való föltétlen bizalmát legjobban jellemzi az, hogy a szegedi pénzintézeteknél elhelyezett betétek nyolcvan százalékát a kliensek nem veszik ki. Sőt a fölszaporodott kamatok ötven százalékát is érintetlenül gyümölcsözni hagyják a bankokban. Tehát még a kamatok sem veszik ki egészen. Ez a másutt alig tapasztalható bizalom növeli évről-évre a szegedi pénzpiac forgalmát. Sokszor aggodalmaskodtak amiatt, hogy egy bankban például a betétek összege huszszor annyi, mint maga az alaptőke. Mi lesz akkor, — mondogatták — ha a kliensek a bankot egyszerre megrohanják? Az aggodalomra azonban nem volt ok, mert hosszú évtizedek tapasztalatai igazolták azt, hogy a kliensek a betéteknek majdnem a teljes összegét, sőt a kamatok ötven százalékát is állandóan bennhagyják a bankok pénztárában. A szegedi bankoknál elhelyezett betétek összege körülbelül negyvenöt millió korona, de ennek nyolcvan százalékát sohasem bántják a betevők.

— És kik azok, akik ezeket az összegeket berakják és évtizedeken keresztül is érintetlenül hagyják? Csaknem kizárólag a tanyák lakói, a parasztok, a nép, amely földmiveléssel foglalkozik. De korántsem a saját földjét szántja, hanem a másét, a nagybirtokos urakét, akiktől a földet bérbe kapja. Mint a fehér holló, olyan ritka ezek között a parasztok között az olyan, akinek kétszázholdas saját földje van. Ellenben a hosszan bérbe vett földet annál gyümölcsözöbben tudják értékesíteni. Józan, okos, szorgalmas nép ez a nép, amely a szegedi tanyákon lakik. És nagyon előrelátó. Szeged legnagyobb és legrégebb bankjai nekik köszönheti a fokozódó forgalmat, a bizalmat és tekintélyt, amelylyel a szegedi bankok a külföld előtt is kíválnak a többi magyar vidéki bankok közül.

A felülvizsgáló-bizottságok. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a honvédelmi miniszter az összes vármegyei és városi törvényhatóságokhoz és hatóságokhoz rendeletet intézett, amelyben az 1911. évben a magyar

korona országainak területén működő állandó vegyes felülvizsgáló-bizottságok szervezése és összeállítása, valamint a felülvizsgálatok fogatatosítása iránt intézkedik. A körrendelet az egyes bizottságok működési határnapján kívül a bizottságok polgári elnökeinek és helyettes elnökeinek névsorát is közli.

Uj királyi tanácsos. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Herz Vilmosnak, az Első Magyar Papiripar Részvénytársaság vezérigazgatójának, a papirgyártás terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet adományozta. Herz Vilmos közel huszonöt év óta áll az iparintézet élén. A kis papirgyárból hatalmas iparvállalatot csinált és azt részvénytársasággá alakította át. Legközelebb megüli működésének huszonöt éves jubileumát.

Magyar kivándorlottak tragédiája

— A kolorádói bányában. —

(Saját tudósítónktól.) A múlt esztendőben, január 31-én, az amerikai Egyesült-Államok Colorado államában Primero városában rettenetes bányaszerencsétlenség történt. A „Colorado Fuel and Iron Company“ szén- és vashányatársaság tárnáiban robbanás volt, melynek mintegy száz emberélet esett áldozatul. A nyomorultan elpusztult szegény bányászok között két horvátnak és öt magyarnak rettenetesen megcsónkitott hulláját is kihúzták az elpusztult tárnákból. A katasztrófának áldozatul esett osztrákok száma is igen jelentékeny volt.

Az osztrák-magyar monarchia denveri konzula haladéktalanul utasítást adott Goriczár al-konzulnak, hogy a bányatársasággal szemben szerencsétlen véreink hátramaradottjainak anyagi érdekeit igyekezék megvédelmezni. Az al-konzul jelentései a Primeróban talált állapotoknak valósággal kétségbeesítő képét mutatták. A kiküldött személyesen szemlélte meg a társaság tárnáit, amelyeket elképzelhetetlenül elhanyagolt állapotban talált. A földalatti utak mentén a szénpor oly mennyiségben van fölhalmozva, hogy az öszvérhajtók lámpái alig voltak láthatók. A társaság az idegen munkások életbiztonságával egyáltalán semmit sem törődött és csak öszvéreinek sorsára volt gondja. Ha egy munkás megsérült, magára hagyták és legfőlebb azt a megjegyzést tették a munkavezetőnek, hogy miért nem vigyázott jobban magára.

A bányatársaság, amelynek részvényei Rockefeller és Gould birtokában vannak, Colorado államban olyan hatalmas és befolyásos, hogy az elpusztult magyarok hátramaradottjainak anyagi igényeit békés uton érvényesíteni már eleve kilátástalannak mutatkozott. Az ottani hatóság ugyanis sietett megállapítani, hogy a katasztrófa okát megjelölni nem lehet. A bányatársaság elnöke pedig hosszú sajtónyilatkozatokban konstataulta, hogy milyen példás rend és biztonság uralkodik a tárnákban és hogy a katasztrófát nyilván valamelyik bányász okozta, aki gondatlanságból nyitott lámpával szállott alá a tárnába, vagy ott gyufát gyújtott meg. Hogy azonban a társaság a nyilvánosság előtt magát mégis teljesen szalválja, hajlandónak mutatkozott a szerencsétlen áldozatok családjának kevétségesen csekély, néhány dollárnyi segílyt nyújtani, de ezt is csak azzal a kikötéssel, ha a monarchia képviselete a dologba nem avatkozik.

Grivicic denveri konzulunkat mindez a nehézség szomorú kötelességének teljesítésétől nem térítette el. Az osztrák-magyar külügyminisztérium hasonló buzgósággal táviratilag megadta az utasítást, amelynek alapján a konzul úgy léphetett föl, hogy a bányatársaság eleve tisztában volt azzal, hogy az osztrák-magyar monarchia teljes nyomtatékkal készül megvédeni nyomorultul elpusztult szerencsétlen alattvalóinak érdekét. Külképvisletünk e dicséretesen erélyes föllépésének meg is volt a kellő hatása, amennyiben a bányatársaság az egyezkedés terére lépett és harmincöt ezer-